Anf. 80 KARIN RÅGSJÖ (V): Fru talman! Från höger klagas det väldigt över den offentligt drivna välfärden. Den svartmålas dagligen, och det arbetas, tycker i alla fall jag, tydligt på att underminera trovärdigheten för det offentliga. Det är glasklart. Det sker hand i hand med näringslivet och med Peje Emilsson som huvudguru, den Peje Emilsson som kommer att satsa på att bygga exklusiva äldreboenden med guldkant för förmöget folk – Silver Life med all inclusive för vissa som betalar tjänster. Grunden är dock kommunens äldrepeng, alltså våra skattepengar. Så ser de omtalade visionerna och innovationerna ut från välfärdsbolagens sida: Bättre för dem som har det bäst. Ni kan gå in och titta på det här på nätet. Det är ingenting som jag hittar på, utan det är real life – Silver Life.

Sverigedemokraterna, som vad jag ser har avlägsnat sig ur salen, var emot vinster i välfärden under va-let 2014. Jag gissar att det är just herr Emilsson som har fixat och trixat så att Sverigedemokraterna nu sitter i näringslivets fina soffa med de övriga högerpartierna. Vårdföretaget Attendo har mer än fördubblat sin vinst för 2016. Attendo är Sveriges största privata välfärdsföretag och gjorde 2016 en vinst på 649 miljoner kronor. De rika blev ännu rikare när det börsnoterade Attendo delade ut närmare 200 miljoner kronor till sina ägare. Fem chefer i koncernledningen lär ha kasserat in 40 miljoner kronor. Så kan det gå till. Det är lönsamt att leva på våra skattepengar. Ni tycker att det är okej att de privata bolagen gör den här jättevinsten inom äldreomsorgen. Avkastningen på eget kapital i privata omsorgsbolag är 41 procent, att jämföra med bankerna på 11,6 procent. Det är extremt lönsamt. De pengarna kunde vi ha använt till att utveckla äldreboendena för de äldre och till de personalsatsningar som är så extremt nödvändiga. I februari 2017 publicerade forskare vid Institutionen för socialt arbete på Stockholms universitet en ny rapport om äldreomsorgens arbetsvillkor. Man har mätt dem mellan 2005 och 2015, vilket sammanfaller med det borgerliga regeringsinnehavet. Studien bygger på enkätsvar från väldigt många – 1 200 undersköterskor – och man har jämfört svensk äldreomsorg med äldreomsorgen i Danmark, Finland och Norge. Rapporten visar på extremt stora förändringar inom den svenska äldreomsorgen. Antalet hjälptagare som en hemtjänstanställd möter under en arbetsdag har ökat påtagligt. Personalens handlingsutrymme har minskat. Man upplever sitt arbete som betydligt mer psykiskt och fysiskt tungt och även mycket mer tidspressat. Detta har skett under den period då det så att säga har varit en skjuts när det gäller att öppna privat äldre-omsorg. Så är det. Stockholms läns landsting är fortfarande skylt-fönstret, så att säga, men det kanske inte är någon som vill titta i det längre. Stockholms kommun var dock också ett av högerns stora skyltfönster, och i Stock-holm fanns det 135 privata utförare att välja mellan 2014. Ni förstår vilken valfrihet alla de äldre hade! Det fanns också 25 kommunala hemtjänstenheter. Det var en stor katalog för de äldre att bläddra i. Många av företagen valde att heta någonting på A, för man tänkte att äldre och anhöriga kanske inte orkade läsa igenom hela katalogen. Man hette något på A, Aa eller Aaa. Det är på riktigt; det kan den som tittar i katalogen se. Katalogen är nu skrinlagd, för vi har en ny majoritet i Stockholms stad. Det är vi väldigt glada för. Vi kan ta oss en titt på hur himla bra det här blev. Socialstyrelsen har gjort öppna jämförelser 2014, och man kan ju tänka sig att med den här fantastiska utvecklingen i Stockholms stad skulle Stockholms äldre-omsorg ha gått som tåget – inte sant? Men så här är det: Man kan leta efter gröna pluppar, som visar vilka som var duktiga. Stockholm hade ingen sådan grön plupp. Det var väl märkligt? Stockholm tillhörde något slags mellankategori och fick en gul plupp. 50 procent fick gula pluppar, vilket var mitt emellan. 25 procent fick röda pluppar, vilket var riktigt dåligt. Så var det den gången, när man höjde Stockholms stad till skyarna för att privatiseringen var så extrem här. Gynnar konkurrens kvalitetsutveckling? Ja, vi kan ju titta på de här siffrorna och se att det kanske inte alltid är så. Det här belyser inte direkt kvalitetsskillnader, men vi kan ändå se att det är en tydlig trend. Det är jag helt övertygad om. Många har nämnt de anställda inom äldreomsorgen, och det tänker jag också göra. Jag tycker nämligen att följande är värt att nämnas. Det sägs ofta att det här är en fantastisk bransch för kvinnor – en fantastisk bransch. Då kan man titta på vilka det är som har fått betala för det här, och det visar sig att det är de privat anställda som har fått göra det. De har betydligt lägre lön än de kommunalt anställda. Man kan ju fråga sig om det ska vara så. Men det är på personalen de privata aktörerna drar in vinsten – vad annars? Det är själv-klart. Det här har också blivit en feministisk fråga; till och med Sverigedemokraterna, som verkligen inte är ett parti som står upp för feminismen, har påstått att det här med vinstdrivna företag i stort sett är en succé – en feministisk succé. När man pratar med personalen får man höra att det verkligen inte är så. Det är verkligen ingen feministisk succé. Man kan till exempel titta rakt in i Attendos koncernledning, som inte heller är någon succé – där sitter det fem män och två kvinnor. Det är väl inte så bra. Förr eller senare kommer det här rånet mot välfärden att avslutas; det är jag helt övertygad om. Jag säger som Ulf Lundell: Men det är folket som bygger landet Folket är dom enda som kan det
Jag hänvisar fortfarande till de stora undersökningar som jag litar på, det vill säga Sifos, SCB:s och så vidare. Där är 70 procent med på tåget. Näringslivets egenproducerade undersökningar tar jag väldigt lätt på, måste jag säga, efter att blivit bombarderad med deras propaganda i fyra år. En del politiker från höger som har

drivit frågan om marknadens guldgräveri i välfärden – för det är verkligen guldgräveri – har sedan faktiskt fått positioner i de här styrelserna. Detta är sant och riktigt, och man kan diskutera det. Det är ingen myt, och det är inget spridande av lögner; detta är på riktigt. Gå marknadens ärenden kan man nog göra en kort sväng, men jag tror att frågan kommer att få ett större genomslag. Vi kom-mer att fortsätta arbeta för det, för detta är en supervik-tig fråga. Det var någon som nämnde nätdoktorer, och nej, de är inte vinstdrivande. Men det här handlade om hur man ska organisera hälso- och sjukvården, och då kan man inte ha privata nätläkare. Vilka är det som ringer nätläkarna? Det handlar om hur man styr vårdens pengar. Man kanske tror att det är människor från Pajala och Västernorrland som ringer nätläkarna, men så är det inte alls – 43 procent av dem som ringde var från Stockholm, där vi har en extrem tillgänglighet, specifikt i innerstan. Det kan man ju fundera på. Jag tänker inte gå in på hälso- och sjukvården, men det här handlar om organiseringen av sjukvården och hur man i de privata sektorerna inom hälso- och sjukvården laddar för att slå sönder hela välfärden runt hälso- och sjukvården. (Applåder)